

У Србији послује више од 25.000 фирми које немају ни једног запосленог. Иако већина ради легално, сваке године буде откривена и понека такозвана фантомска. Према расположивим истраживањима, у протеклих десетак година њиховим радом је буџет оштећен за преко 800 милиона евра, а стучњаци упозоравају да је сива бројка много већа. Како послују фантомске фирме и да ли смо довољно ефикасни у њиховом сузбијању?

Пореска управа је у прошлој години открила око 230 фантомских фирми, чијим је пословањем буџет оштећен за готово 13,5 милијарди динара. Менаџер Мреже за пословну подршку Драгољуб Рајић додаје и да је од 2008. до 2014. године било више од 19.000 превара такозваних фантомских фирми.

“Оне су наручивале робу и услуге од савесних фирми које легално послују, а после неког времена су се затварале, а њихови власници нестајали. На тај начин су фирме које послују легално, биле оштећене у том периоду за преко 230 милиона евра, а држава је на утајеном порезу изгубила око 60 милиона евра, с тим што је сива бројка много већа”, објашњава Рајић.

Међу узроцима проблема, Рајић види олакшице приликом регистрације. Иако поправљају позицију Србије у пословном окружењу, недостају им нека ограничења.

“Што се тиче правног оквира, ситуација је данас много гора него раније, из простог разлога што је нов закон о рачуноводству 2013. године створио услове за манипулације новцем на рачунима тих фирми, а додатно је закомпликована и процедура за праћење новца тих фирми што омогућава да такве фирме лакше узму новац и нестану”, каже Рајић.

Фантомским фирмама погодују превише захтеви Закони о пореском поступку и о рачуноводству, који су успорили и отежали рад струке. Мр Снежана Митровић из Савеза рачуновођа Србије истиче несврсисходност преобимног броја позиција приликом састављања финансијских извештаја, а као посебан проблем наводи и честе измене прописа.

“Оволике измене закона о порезу на доходак грађана и закона о порезу на добит правних лица који се мењају годишње два до три пута, подразумевају да ни порески инспектори нису довољно едуковани и не могу да испрате начело примењивости прописа код контроле финансијских извештаја. Подсетићу вас и да финансијски инспектори контролишу финансијске извештаје само у смислу провере утврђене пореске обавезе. Дакле, нико није предвиђен да врши контролу релевантности утврђених информација које се подносе АПР-у”, тврди Митровићева.

Не мање важна је и прича идентитета. Фантомске фирме отварају се помоћу украдених и фалсификованих докумената, или уз одобрење оних чија се документа користе.

У Агенцији за привредне регистре за сада су немоћни, јер нису они ти који контролишу документа, а друга ограничења за сада не постоје.

(РТВ)